

רובוטה, רוזה (1921-1945)

(Roza Robota). פעילת המחתרת היהודית במחנה אושוויץ-בירקנאו. ר', ילידת העיר צ'יחאנוב (Ciechanow) שבפולין, היתה חברת מחתרת ה'שומר הצעיר' בעירה. ב-1942 הובאה עם משלוח של בני עירה לאושוויץ, והיתה בין הראשונות שהועברו באוגוסט 1942 למחנה הנשים בבירקנאו. קבוצת המחתרת היהודית שהוקמה ב-1943 באושוויץ A התקשרה עם ר', ודרכה הפעילה את השפעתה במחנה הנשים בבירקנאו. בסיועה של ר' הוחל ב-1944 בהעברת כמויות זעירות של חומר נפץ מבית-החרושת לתחמושת 'אוניון' שבשטח המחנה לידי המחתרת באושוויץ A ולאנשי הזונדרקומנדו במשרפות בירקנאו. בעקבות חקירה לאחר מרד הזונדרקומנדו באוקטובר 1944 נאסרו ר' ושלוש נערות אסירות מעובדות 'אוניון'. ר' היתה היחידה ביניהן שידעה את השמות ואת חוטי הקשר שהוליכו לגרעין המפעל של אנשי המחתרת, ועל אף העינויים הקשים בבונקר של אושוויץ ובמחלקה הפוליטית של המחנה לא הסגירה איש. ב-6 בינואר 1945, כמה שבועות לפני פינוי המחנה, נתלתה ר' עם שלוש מחברותיה – אלה גרטנר, טוסיה ורגינה.